

Književnost

Marja Boršnik-Škerlakova: Aškerc. Njegovo življenje in delo. Založba Modra Ptica 1939, str. 377.

Pred leti, kmalu po svetovni vojni, nam je poklonil Prijatelj kratko, doživeto in občuteno pot Aškerčeve pesniške rasti in poleta, zgrajeno predvsem na umetnikovem dopisovanju s sodobniki. Nismo pa imeli do danes celotnega opisa tudi Aškerčevega padanja in — padca. Nehote smo se vprašali po vzrokih: od kod tolika gonja ob zatonu prejšnjega stoletja proti pesniku Mejnika, Ponočne potnice, Anke; od kod neutešeni srd proti istemu vse prvo desetletje našega stoletja in še čez; v čem je bil Aškerčev padec; od kod tako razbičani valovi morja, po katerem je rezala naša narodna barka po Aškerčevi smrti.

Delne, bežne odgovore so nam nudili sicer članki in spomini. Toda celotno sliko Aškerca imamo šele v knjigi Marje Boršnik-Škerlakove. Torej tudi obraz pesnika Zlatoroga, Četrtega zbornika poezij, Primoža Trubarja, Mučenikov, Junakov, Jadranskih biserov..., o kakršnem Aškerčeva čitanka molči.

Napisati monografijo pisatelja ni lahka stvar. Še teže pa je napisati znanstveno utemeljeno monografijo o Aškercu.

Prvič: Aškerc je bil pesnik Balad in romanc, pa tudi pisec cele vrste knjig, odseva nekdanje svoje moči in zaleta. Drugič: Do svoje prve zbirke je predvsem pesnik, kasneje pesnik in borec, nato pa samo trmoglavi borec, ki ni več pesnik, pa hoče prav zato biti pesnik. Tretjič: Najprej je pridigar vere, nato pridigar svobodne misli, a skoraj vedno — sam proti vsem; in čim bolj sam, tem bolj zaverovan v svetost in pravilnost svojega poslanstva in borbe in prepričanja. Spraviti vse to v sklad tako, da ne bi bilo sile niti